

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ : “Χορο-γραφή”

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΠΑΛΑΙΟΥ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ : ΛΟΥΡΕΤΖΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ : 519117061

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΑΘΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
Πτυχιακή/ Διπλωματική Εργασία

Τίτλος εργασίας

«Χορο-γραφή»

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΠΑΛΑΙΟΥ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

Συγγραφέας/είς Ονοματεπώνυμο : Λουρετζάκη Χριστίνα –Γεσθημανή

ΑΜ: 51917061

Επιβλέπουσα καθηγήτρια : Μιχαλοπούλου Κατερίνα

Αθήνα, Φεβρουάριος 2023

**UNIVERSITY OF WEST ATTICA SCHOOL
SCHOOL OF APPLIED ARTS AND CULTURE
DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE**

Diploma Thesis

Title

"Choreography"

RENOVATION AND REUSE OF ELEUSIS OLD OIL MILL

Student name and surname: Christina Gesthimani Louretzaki

Registration Number:51917061

Supervisor name and surname: Katerina Michalopoulou

Athens, February 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Τίτλος εργασίας

«Χορο-γραφή»

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
(Επιβλέπουσα καθηγήτρια)

ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΟΥ ΟΛΓΑ
(Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής)

ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ
(Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής)

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογραφούσα ΛΟΥΡΕΤΖΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ του ΙΩΑΝΝΗ με αριθμό μητρώου 51917061 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, της Σχολής ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ του Τμήματος ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η δηλούσα

Λουρετζάκη Χριστίνα - Γεσθημανή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η πόλη της Ελευσίνας

1.1. Η Ελευσίνα χθες

1.2. Η Ελευσίνα σήμερα

1.3. Ιερά πόλη

1.4. Ιερά οδός

1.5. Ο όρος Έλευσις

1.6. Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας

1.7. Ο μύθος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Τα μυστήρια

2.1. Τα θεσμοφόρια και ελευσίνα μυστήρια

2.2. Η σημασία του χορού στην τέλεση των μυστηρίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Το παλαιό ελαιουργείο

3.1. Χρονολόγιο

3.2. Υπάρχουσα κατάσταση

3.3. Κεντρική ιδέα

3.4. Κτιριολογικό πρόγραμμα

3.5. Τελική πρόταση

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία στόχος είναι να μελετηθεί, να αναλυθεί και να επανασχεδιαστεί το παλαιό ελαιουργείο της Ελευσίνας με σκοπό την επανάχρηση του σε εκπαιδευτήριο χορού. Ο σχεδιασμός θα εστιάσει στην ιστορία του τόπου της πολιτιστικής πρωτεύουσας και στην ανάδειξη των ιστορικών της στοιχείων, όπως ο μύθος σε συνδυασμό με το στοιχείο της κίνησης του χορού.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη παρούσα πτυχιακή εργασία στόχος είναι η μελέτη επανάχρησης παλαιού ελαιουργείου Ελευσίνας και αλλαγή χρήσης του σε σχολή εκπαίδευσης χορού. Οι χώροι θα φιλοξενούν χορευτές ,μαθητευόμενους είτε δασκάλους, όπου θα μπορούν να παρακολουθούν μαθήματα ή σεμινάρια με διάρκεια φοίτησης 15 – 30 ημερών. Βασικός στόχος του σχεδιασμού είναι ο σεβασμός της ιστορικής κληρονομιάς της Ελευσίνας και η ανάδειξη στοιχείων του μύθου σε συνδυασμό με τον χορό.

Στο πρώτο κεφάλαιο πραγματοποιείται μια θεωρητική μελέτη για τον τόπο της Ελευσίνας , τα ιστορικά της στοιχεία και τον αρχαιολογικό της χώρο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στα θεσμοφόρια και ελευσίνια μυστήρια ,καθώς αποτελούσαν τις σπουδαιότερες γιορτές ,ενώ έμφαση δίνεται στην σημασία και το ρόλο του χορού στην διάρκεια τέλεσης τους.

Τέλος , μελετάται η ιστορική αναδρομή του παλαιού ελαιουργείου και αναφέρεται η υπάρχουσα κατάσταση του κτιρίου φθάνοντας στη τελική κεντρική ιδέα και πρόταση του σχεδιασμού.

ABSTRACT

In this thesis the aim is to study and redesign the old oil mill of Eleusis in to a dance school. The spaces will host dancers, students or teachers, where they will be able to attend courses or seminars with a duration of 15-30 days. The main goal of the design is to respect the historical heritage of Eleusis and highlight elements of the myth in combination with the dance.

In the first chapter, a theoretical study is carried out on the site of Elefsina, its historical elements and its archaeological site.

In the second chapter, reference is made to the institutional and Eleusinian mysteries, as they were the most important celebrations, while emphasis is placed on the importance and role of dance during their performance.

Finally, the historical retrospective of the old olive mill is studied and the existing condition of the building is reported, arriving at the final central idea and proposal of the design.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Χορός

Ιστορία

Μύθος

Αρχαιότητα

KEYWORDS

Dance

History

Myth

Antiquity

1. Η πόλη της Ελευσίνας

Η Ελευσίνα είναι πόλη του Νομού Αττικής και έδρα της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής, ευρισκόμενη σε απόσταση περίπου 20 km από την Αθήνα. Έχει έκταση 20 km και πληθυσμό 24.910 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Κατά την αρχαιότητα η Ελευσίνα αποτελούσε μαζί με την Αθήνα, την Ολυμπία, τους Δελφούς και τη Δήλο τις 5 ιερές οδούς. Η πόλη αναδείχθηκε ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2021.(1)

εικ 1. Γεωγραφικά όρια Ελευσίνας.

εικ 2. Πανοραμική εικόνα της Ελευσίνας

1.1 Η ελευσίνα χθες

Το 1827 μετά την απελευθέρωση από την Τουρκική κατοχή και τη δημιουργία του πρώτου Ελληνικού κράτους, η Ελευσίνα ήταν μία μικρή πόλη των 250 κατοίκων, αρβανίτικης καταγωγής. Τη δεκαετία του 1860 η Ελευσίνα άρχισε να αλλάζει όψη με την ανέγερση νέων κατοικιών και με την εγκατάσταση σ' αυτή περιστασιακών εμπορών. Την αργόσυρτη πορεία της επιτάχυναν η κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής (1884) και η τομή του Ισθμού της Κορίνθου. Καθοριστική είναι η δεκαετία του 1880, όπου αρχίζει η βιομηχανική ανάπτυξη.(1)

1.2. Η ελευσίνα σήμερα

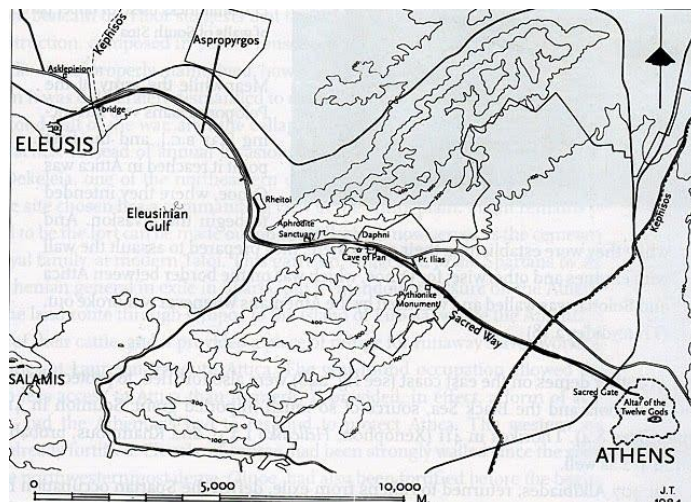
Η Ελευσίνα είναι μία ιδιαίτερη πόλη καθώς συνδυάζει με έναν τρόπο την ιστορική της μνήμη, την θάλασσα και το "βαρύ" της βιομηχανικό τοπίο. Ο αρχαιολογικός χώρος στο κέντρο όπου κοσμεί ουσιαστικά την πόλη καθώς καθημερινά αποτελεί πόλο έλξης για τουρίστες από κάθε γωνιά του πλανήτη, υποδηλώνει την αρχαία προέλευση αυτού του τόπου και είναι πραγματικά αξιοθαύμαστο ο τρόπος με τον οποίο διατηρούνται τα αρχαία αυτά μνημεία ακόμη και σήμερα.

1.3. Ιερά πόλη

Η Ελευσίνα αποτελούσε μια από τις πέντε ιερές πόλεις της αρχαίας Ελλάδας, καθώς η προνομιακή θέση της, η εγγύτητα της στην Αθήνα, η λειτουργία της ως συγκοινωνιακός κόμβος, τα γόνιμα εδάφη της, το λιμάνι της, αποτελούσαν μέσα στους αιώνες ευλογία για την περιοχή.

1.4. Ιερά οδός

Το κομμάτι της Ιεράς οδού που συνδέει την γέφυρα του Ελευσινιακού Κηφισού με το ιερό της Δήμητρας έχει εντοπισθεί ύστερα από ανασκαφές σε διάσπαρτα σημεία της πόλης. Μάλιστα διαπιστώθηκε ότι ακολουθούσε πορεία παράλληλη προς τη κεντρική αρτηρία της σύγχρονης πόλης, που φέρει σήμερα το όνομα ιερά οδός.

Εικ 3. Διάγραμμα ιεράς οδού Αθήνα –Ελευσίνα

Εικ 4. Χάρτης της περιοχής της Ελευσίνας (1817), σχέδιο του William Gell, χαρακτήρας J. Walker.

1.5. Όρος Έλευσις

Η λέξη Ελευσίνα προέρχεται από την αρχαία λέξη Έλευσις όπου σημαίνει ερχομός ή άφιξη.(1)

Το τοπωνύμιο <<Ελευσίς ή Ελευσίν>> είναι ένα ασυνήθιστο αρχαίο ελληνικό όνομα, πιθανόν μεσογειακής προέλευσης, ενώ η τοποθεσία όπου οι Έλληνες ίδρυσαν την Ελευσίνα ονομαζόταν <<Σαισάρια >> , δηλαδή η χαμογελαστή ,αυτή που χορεύει.

Το γεγονός πως ακόμη και σήμερα γύρω από την Ελευσίνα παράγονται δημητριακά κρασί και ελιές επιβεβαιώνει την ευφορία του τόπου αυτού ακόμη και από τους πανάρχαιους χρόνους. Το νόμισμα της έχεις στην μία όψη την θεά Δήμητρα καθισμένη πάνω σε ένα άρμα που έχει πάνω ένα φίδι θέλοντας έτσι να δείξει τον συμβολισμό την αυτοχθονίας και τη θεραπευτική δύναμη της γής , ενώ στην άλλη όψη απεικονίζεται το χοιρίδιο , το ιερό ζώο της Δήμητρας με την επιγραφή ΕΛΕΥΣΑ.

1.6. Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας

Οι συστηματικές ανασκαφές στο ιερό της Ελευσίνας ξεκίνησαν περίπου στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και συνεχίστηκαν έως τις αρχές του 20 ου αιώνα , ενώ τα ευρήματα φυλάσσονται στο Μουσείο της Ελευσίνας και στο εθνικό αρχαιολογικό μουσείο. Τα σημαντικότερα μνημεία του αρχαιολογικού της χώρου αποτελούν οι Ιερά Αυλη, τα μεγάλα και μικρά προπύλαια , το τελεστήριο, οι θριαμβικές Αψίδες , το Καλλίχορον Φρεαρ και το Πλουτώνειο και το Μυκηναϊκό Μέγαρο.

Εικ 5. Ιερά Αυλη και τελεστήριο

Εικ 6. Μεγάλα Προπύλαια

Εικ 6. Μικρά Προπύλαια

Εικ 7. Πλουτώνειο

Εικ 8. Ανατολική Θριαμβική Αψίδα

Εικ 9. Καλλίχορον Φρεαρ

Εικ 10. Δυτική Θριαμβική Αψίδα

1.7. Ο μύθος -Η αρπαγή της Περσεφόνης

Όσο μεγάλωνε η Περσεφόνη, μεγάλωνε και η ομορφιά της. Όταν την είδε ο Πλούτωνας, θεός του Άδη, την ερωτεύτηκε κεραυνοβόλα και αποφάσισε να την κλέψει.

Σύμφωνα με τον Ομηρικό ύμνο προς τη Δήμητρα, η νεαρή Περσεφόνη μάζευε λουλούδια στο Νύσιο πεδίο, ενώ τη συντρόφευαν, η Αθηνά, η Άρτεμις και οι Ωκεανίδες νύμφες.

Ανέμελη η Περσεφόνη, απομακρύνθηκε από τη συντροφιά της, αναζητώντας το πιο όμορφο λουλούδι. Όταν έσκυψε να πιάσει έναν νάρκισσο, η γη χωρίστηκε στη μέση και από τα έγκατα εμφανίστηκε ένα άρμα. Οδηγός ήταν ο Πλούτωνας, που με το ένα χέρι κρατούσε τα χαλινάρια των αλόγων και με το άλλο άρπαξε την πανέμορφη κοπέλα. Οι κραυγές της δεν ακούστηκαν από κανένα και η Περσεφόνη κατέβηκε στον Κάτω Κόσμο.

Η Δήμητρα έψαχνε μάταια την κόρη της, μέρα και νύχτα. Απ' τη λύπη της, η γη και οι καλλιέργειες άρχισαν να μαραζώνουν. Μετά από καιρό, ο Ήλιος που έβλεπε τα πάντα απ' τον ουρανό, λυπήθηκε τη θεά και της είπε που βρισκόταν η κόρη της. Η Δήμητρα απαίτησε να επιστραφεί η Περσεφόνη, αλλιώς δεν θα άφηνε τη γη να ξαναθίσει. Ο Δίας, παρακινημένος απ' τις ικεσίες των ανθρώπων που πεινούσαν, διέταξε τον Πλούτωνα να ελευθερώσει την Περσεφόνη.

Ο Θεός του Άδη δεν είχε άλλη επιλογή απ' το να υπακούσει, αλλά πρώτα έδωσε στην Περσεφόνη να φάει ένα ρόδι. Ο Πλούτωνας γνώριζε ότι αν η κοπέλα κατανάλωνε τροφή στον Κάτω Κόσμο, θα δενόταν μαζί του και δεν θα μπορούσε να φύγει. Η Περσεφόνη έφαγε έξι σπόρια και επισφράγισε τη μοίρα της. Όταν το έμαθε η Δήμητρα, έγινε έξαλλη και για να την ηρεμήσει, ο Δίας πρότεινε ένα συμβιβασμό. Για κάθε σπόρο που έφαγε, η Περσεφόνη θα έμενε και ένα μήνα στον Άδη. Έτσι η κοπέλα θα περνούσε το μισό χρόνο δίπλα στην μητέρα της και τον άλλο μισό με τον Πλούτωνα. Η Δήμητρα αποδέχτηκε την απόφαση, αλλά δεν ξεπέρασε ποτέ τον χαμό της κόρη της.

Έκτοτε τους έξι μήνες που η Περσεφόνη βρισκόταν στον Άδη, η Δήμητρα πενθούσε και μαζί της πενθούσε και η φύση. Τα δέντρα έχαναν το φύλλωμά τους, οι καλλιέργειες ασθενούσαν και βαρύς χειμώνας έπεφτε στη γη. Όμως, όταν η Περσεφόνη επέστρεφε στη μητέρα της, η χαρά της Δήμητρας πρασίνιζε τη γη και άνθιζε τα φυτά. (4)

Εικ.11 Rape of Persephone, Gian Lorenzo Bernini , 1621, sculpture, Borghese Gallery , Rome

Εικ.12 The rape of Proserpine, Peter Paul Rubens , 1636-1637 , oil on canvas , museo del Prado

2.Τα μυστήρια

2.1.Ελευσίνα μυστήρια και θεσμοφóρια

Τα ελευσίνια μαζί με τα θεσμοφóρια και αποτελούσαν μια από τις σπουδαιότερες εορτές των Αθηναίων. Τα θεσμοφóρια εκτός από την Αθήνα εορτάζονταν και στην Μικρά Ασία , στη Μεγάλη Ελλάδα και στην Θήβα. Τα θεσμοφóρια ήταν γιορτή αφιερωμένη στην θεά Δήμητρα και από εκεί εμπνεύστηκαν και το όνομα της ,αφού την αποκαλούσαν και με το επίθετο Θεσμοφóρος , δηλαδή αυτή που προστατεύει τους θεσμούς. Η θεά Δήμητρα ήταν αυτή που δίδαξε την σημασία της Δικαιοσύνης, των θεσμών και του πολιτισμένου τρόπου ζωής. Επομένως οι Αθηναίοι αφιέρωσαν σε εκείνη τον μήνα Πυανεψίωνα , στον οποίο εορτάζονταν τα θεσμοφóρια.

Τα θεσμοφóρια αποτελούσαν μία μυστική τελετή που πραγματοποιούνταν στην Αθήνα. Συμμετείχαν αποκλειστικά και μόνο γυναίκες και χόρευαν προς τιμήν της θεάς Δήμητρας. Ήταν μια τελετή με γαμήλιο χαρακτήρα και πολλά από τα στοιχεία των Θεσμοφóριων συναντώνται στη κωμωδία του Αριστοφάνη <<Θεσμοφοριάζουσαι>>.

Τα ελευσίνια μυστήρια θεσπίστηκαν ως πανελλήνια γιορτή προς τιμήν της Δήμητρας και της Περσεφόνης και διεξάγονταν δύο φορές τον χρόνο. Κατά την διάρκεια του αττικού μήνα Ανθεστήριωνος, μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου, γιορτάζονταν τα <<Μικρά μυστήρια>> , ενώ κατά τον μήνα Βοηδρομίωνα, στο δεύτερο ήμισυ του Αυγούστου και στις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου, εορτάζονταν τα <<Μεγάλα μυστήρια>>. Είχαν ως κεντρικό στοιχείο την αναζήτηση της Περσεφόνης. Οι θεοί όπου εορτάζονταν ήταν η Δήμητρα η Περσεφόνη , ο Διόνυσος και ο Απόλλωνας ,ενώ υπήρχε η αντίληψη ότι οι θεοί αυτοί ήταν παρόντες κατά την διάρκεια των μυστηρίων.

Τα “Μικρά μυστήρια” θεωρούντο ως ένα τυπικό που είχε στόχο να μυθήσει τους πιστούς στα “Μεγάλα Μυστήριά” , όπου είχαν διάρκεια εννέα μέρες προς τιμήν της θεάς Δήμητρας , η οποία περιπλανιόταν για εννέα μέρες για να βρει τη κόρη της Περσεφόνη.

Τα “Μεγάλα Μυστήρια” αφορούσαν διαφορετικές τελετές , θυσίες και τελετές εξαγνισμού καθημερινά και η πιο λαμπρή τους ημέρα ήταν η ένατη , καθώς ολοκληρωνόταν με την επιστροφή στην Ελευσίνα.

Κατά την διάρκεια των μυστηρίων γίνονταν διάφορες αναπαραστάσεις με χορό και τραγούδι , τις οποίες οι Αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς αποκαλούσαν “τα δρώμενά”. Διεξάγονταν τελετές όπου οι μνημένοι τραγουδούσαν ιερούς ύμνους και χόρευαν θρησκευτικούς χορούς που είχαν θεραπευτικό χαρακτήρα.

2.2. Η σημασία του χορού στην τέλεση των μυστηρίων

Η λέξη χορός έχει την ίδια ρίζα *χαρ – της χαράς (<χαίρω) , η οποία σημαίνει την ομαδική χαρά της ομήγυρης που ρέει στον χώρο με κινήσεις παλινδρομικές , οι οποίες φωτίζουν τη ψυχή των ανθρώπων.

Ο χορός αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό στα Ελευσίνια μυστήρια. Είναι ένας κυκλικός χορός , που χορεύεται ατομικά , διαγράφοντας κύκλους, κατά την εκτέλεση του οποίου ο χορευτής μιμείται τον κύκλο της ζωής ή τον χρόνο , ο οποίος έχει κυκλική πορεία. Ο ποιητής Αισχύλος ,γεννημένος στην Ελευσίνα, ήταν αυτός που δίδαξε πρώτος τα δράματα με τη χρήση χορού, ενώ εισήγαγε τον χορό και στην τραγωδία. Κατά την αρχαϊκή περίοδο ο χορός ήταν προνόμιο των μυημένων και των ιερέων των μυστηρίων , ενώ την κλασική εποχή διαδόθηκε και άρχισε να προσλαμβάνει διάφορες μορφές , οι οποίες είναι γνωστές μέσω της αρχαίας Ελληνικής γραμματείας.

Στο “Καλίχορον Φρέαρ” είναι εκεί όπου οι κοπέλες από την Ελευσίνα χόρεψαν για πρώτη φορά τους “κύκλιους χορούς” στροβιλιζόμενες , συμβολίζοντας έτσι την αέναη κίνηση του σύμπαντος και του χρόνου. Οι “κύκλιοι χοροί” πιθανώς να επινοήθηκαν στον τόπο της Ελευσίνας , και από τους οποίους προήλθαν και οι παραδοσιακοί ελληνικοί χοροί .

Ακόμα και στους πρωτόγονους λαούς , ο χορός δεν σήμαινε ένα τρόπο διασκέδασης αλλά αποσκοπούσε σε ρεαλιστικούς σκοπούς , όπως συνέβαινε στους αγροτικούς , κυνηγετικούς και πολεμικούς χορούς. Οι αγροτικοί χοροί αποσκοπούσαν στην στο να δώσουν στον άνθρωπο τη χαρά της φύσης , της δημιουργίας και της γονιμότητας ,δημιουργώντας σχήματα που έμοιαζαν σε λουλούδια, δέντρα ή πουλιά. Οι κυνηγετικοί χοροί γίνονταν γύρω από κάποιο ζώο με στόχο την αύξηση της γονιμότητας και τη βελτίωση των επιδόσεων του κυνηγού, ενώ οι πολεμικοί χοροί στόχευαν στην ψυχολογική προετοιμασία για κάποια μελλοντική μάχη. Η ένωση των κυνηγετικών και αγροτικών χορών διαμόρφωσαν τα Ελευσίνια Μυστήρια και χαρακτήρισαν το ελληνικό γένος.

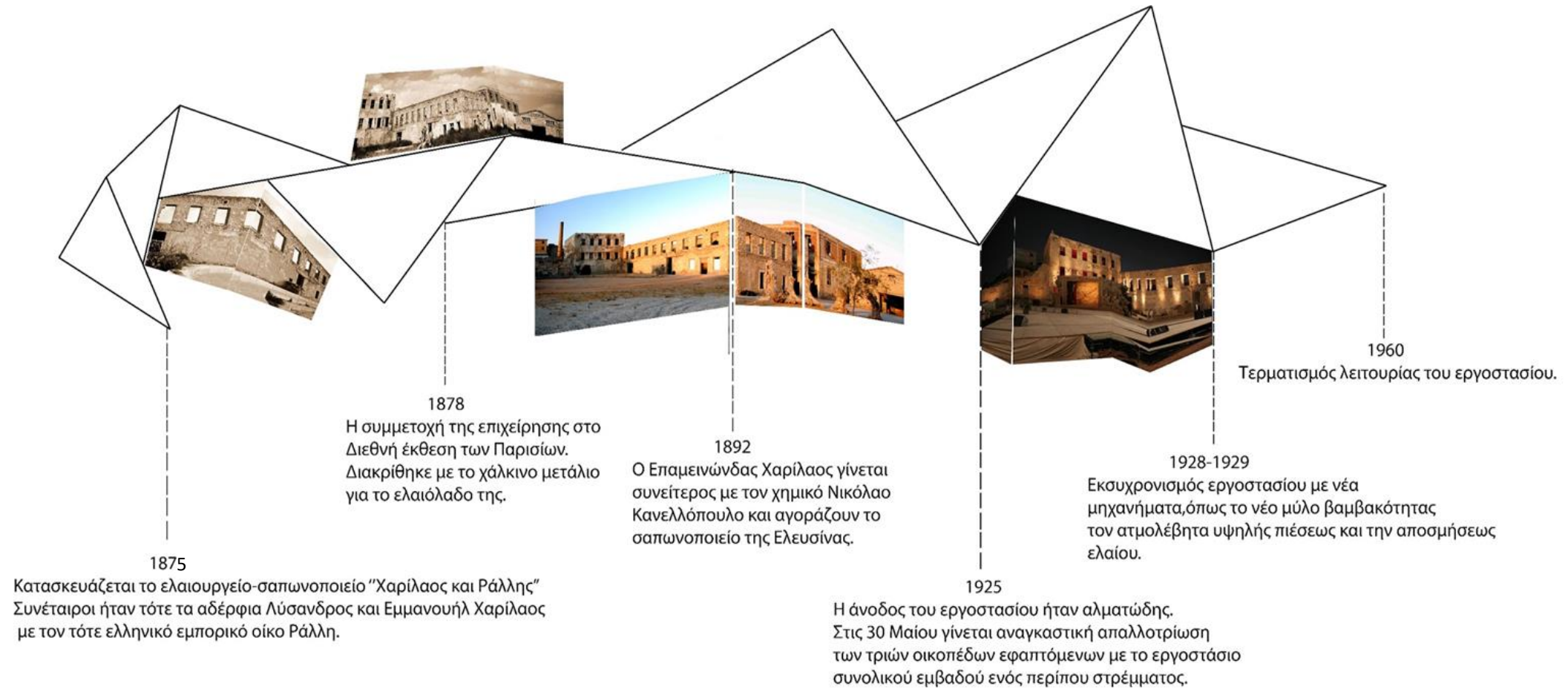
Μέσω του χορού και της λήψης ερεθισμάτων κινητικού και οπτικού χαρακτήρα οι μυημένοι φθάνουν στην πνευματική ανύψωση και κάθαρση από τα σφάλματα και τις φοβίες τους. Όλο το δράμα δεν αποσκοπούσε μόνο στο να τους υπενθυμίσει την ιστορία της αναζήτησης , αλλά και στην ψυχοθεραπεία , δηλαδή στο πέρασμα από το σκότος της άγνοιας , τον πρωτόγονο τρόπο σκέψης , εκείνον δηλαδή που χαρακτηρίζεται από τα ένστικτα, την αγριότητα, την απουσία έναρθρου λόγου και επομένως στην διαμόρφωση ήθους και πολιτισμού. Μέσα από τα σύμβολα τις χειρονομίες και τις κινήσεις οι μυημένοι στο τέλος της τελετής δέχονταν το ιερό φως , το οποίο διαφώτιζε τις καρδιές τους και τους αποκάλυπτε τις αξίες της θεάς Δήμητρας , την έννοια της γέννησης, του θανάτου και της Αναγέννησης.

Ο χορός των μυστηρίων συγκλονίζει την συνείδηση του ανθρώπου, προσβάλλει το κακό, διδάσκει μέσα από τη φύση και εκφράζει την αρμονική κίνηση του σώματος και τον όντων.

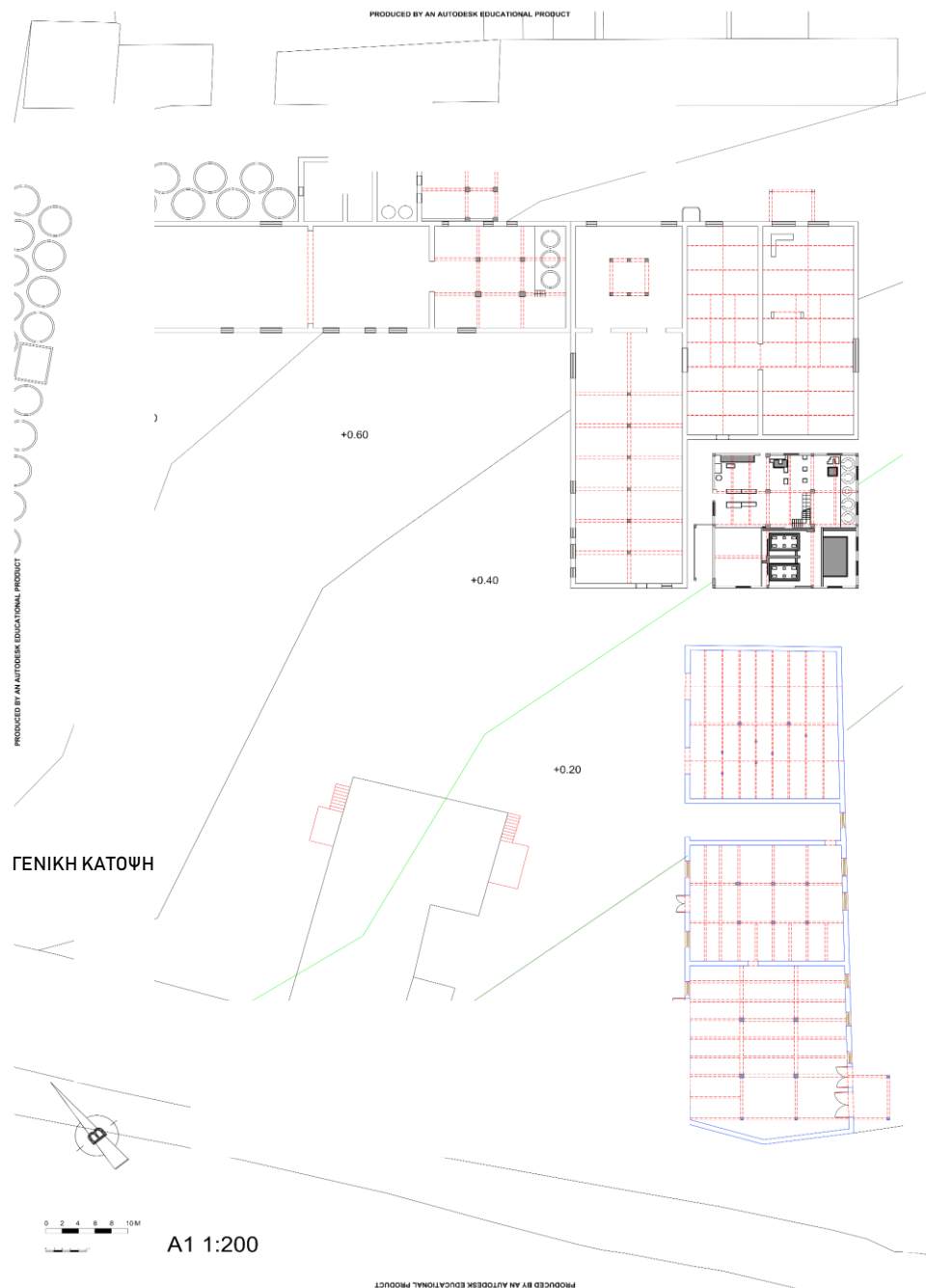
Έτσι ο άνθρωπος καταφέρνει να χαράξει μια νέα πορεία ζωής και όντας πια απελευθερωμένος από το κακό φθάνει στην ευτυχία όπου είναι η κοινωνία με το θείο.

3. Το παλιό Ελαιουργείο

3.1. Χρονολόγιο

3.2. Υπάρχουσα κατάσταση παλαιού ελαιουργείου

Εικ. 13 Παλιό Ελαιουργείο

Εικ. 14 Παλιό Ελαιουργείο

Σημειώσεις κατά την επίσκεψη

- Παρατηρείται κάτοψη ορθογώνιου σχήματος σε κάθε κτίριο.
- Παρατηρείται επίσης η διαμόρφωση ενός καννάβου, μέσω υποστηλωμάτων και δοκαριών.
- Διακρίνεται σε ένα τμήμα του κτηρίου ξύλινα ζευκτά στην οροφή.
- Οι εξωτερικές τοιχοποιίες φαίνεται να είναι λίθινες.
- Οι στέγες των δύο κτιρίων φαίνεται να έχουν υποστεί φθορά.
- Τα κουφώματα φαίνεται επίσης να μην έχουν συντηρηθεί και να έχουν υποστεί φθορές, ενώ κάποια μέρη έχουν γκρεμιστεί.
- Στην βορειοδυτική όψη φαίνεται σε ένα μέρος του στέγη στην οροφή
- Κατά μήκος μιας ολόκληρης πτέρυγας το ταβάνι έχει γκρεμιστεί, ενώ στο υπόλοιπο αρκετοί τοίχοι έχουν πέσει ολικώς ή μερικώς.

Φωτογραφίες επίσκεψης

Εικ.15

Εικ.16

Εικ.17

Εικ.18

Εικ.19

Εικ.20

Εικ.21

Λεπτομέρειες

Εικ.22 Λεπτομέρεια παραθύρου

Εικ.23 Λεπτομέρεια ξύλινου κουφώματος

Εικ.24 Λεπτομέρεια κατασκευής στέγης

Εικ.25 Λεπτομέρεια λιθοδομής

Εικ. 26

Εικ. 27

Εικ. 28

Εικ. 29

Έργα - γλυπτά

εικ.30 " Περσεφόνη " , Κώστας Κλουβάτος ,Αισχύλεια 1996

εικ.31" ΜΝΗΜΗ" , " Άνθρωποι στο χρόνο ",Ασπασία Σπυροπούλου ,Αισχύλεια 2020

Εικ.31 Λεπτομέρεια γλυπτού

Εικ.32 Λεπτομέρεια γλυπτού

εικ.33 "Αναγέννηση", Μικελάντζελο Πιστολέτο, Αισχύλεια 2014

Εικ.34

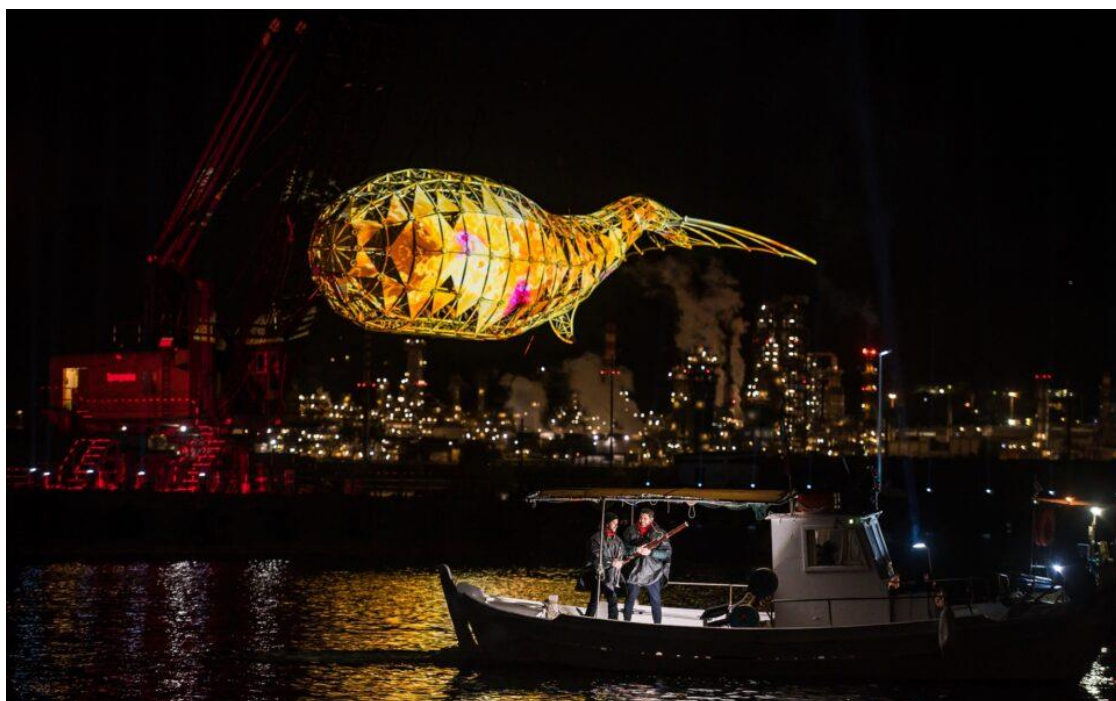

Εικ.35

Eleusis 2023

Αντλώντας έμπνευση από την πλούσια ιστορία της πόλης και τα σημάδια εκβιομηχάνισης που κυριαρχούν σε αυτό το τόπο, η 2023 Ελευσίς διαμορφώνει ένα ολοκληρωμένο καλλιτεχνικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα, με γενικό τίτλο Μυστήρια Μετάβασης όπου στοχεύει να αναδείξει την αθέατη πλευρά αυτού του τόπου, ενώ σηματοδοτούν μια νέα εποχή για την πόλη και τους ανθρώπους της.

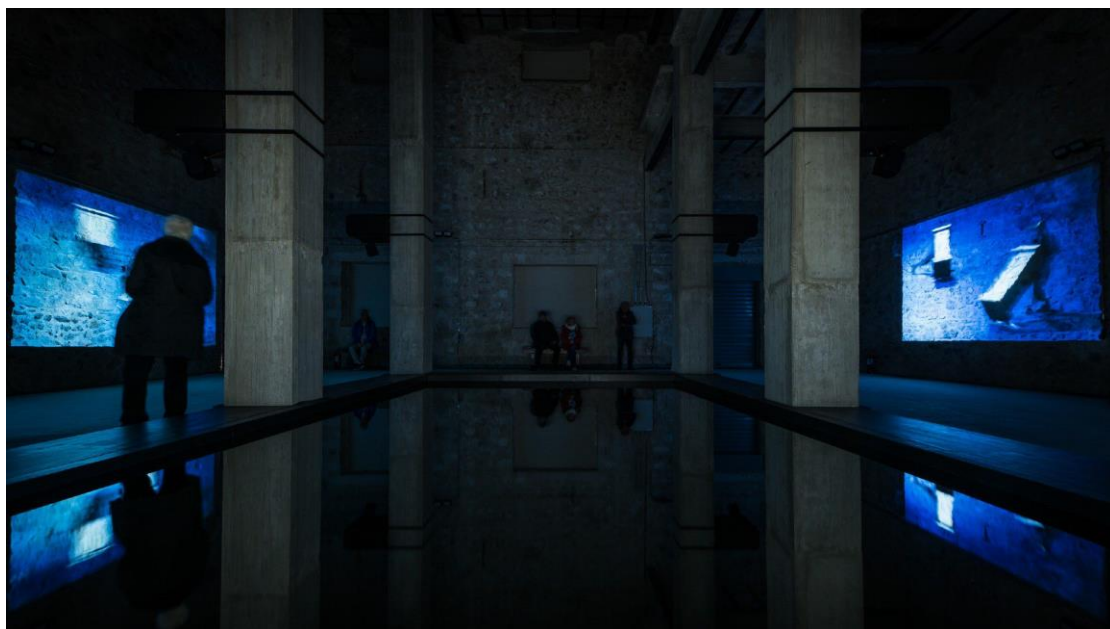
Οι τρεις θεματικοί άξονες του προγράμματος είναι ο άνθρωπος/κοινωνία, περιβάλλον και εργασία. Ο πρώτος άξονας αφορά την εξέλιξη και τη διαμόρφωση της κοινωνίας από την αρχαιότητα έως σήμερα, ενώ εστιάζει και στην συσχέτιση των ανθρώπων μεταξύ τους και στον τρόπο που αλληλεπιδρούν μέσα σε αυτήν. Ο δεύτερος άξονας αφορά το περιβάλλον, την αειφορία και την βιωσιμότητα και εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο η πόλη εναρμονίζεται με τη φύση και στο πως οι άνθρωποι θα αναπτύξουν μια καλύτερη και ιδανικότερη σχέση με εκείνη. Και τέλος ο τρίτος άξονας μελετά το παρελθόν και το μέλλον του τομέα της εργασίας και την δημιουργία μιας νέας και βιώσιμης οικονομίας με επίκεντρο την διασύνδεση της τέχνης με διάφορους τομείς όπως είναι η βιομηχανία, ένα σημαντικό στοιχείο της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, η επιστήμη και η τεχνολογία.

Εικ.36 John Kouskoutis | LDSPRO, Μυστήριο 0 Μυστήρια μετάβασης -Τελετή έναρξης

Εικ.37 John Kouskoutis | LDSPRO

Εικ.38 John Kouskoutis | LDSPRO, Μυστήριο 44 Heiner Goebbels 7 Στήλες , αποθήκη 2 παλαιό ελαιουργείο Ελευσίνας Θεματικός άξονας Άνθρωποι -Κοινωνία

Εικ.39 Costas Baltas | LDSPRO, Μυστήριο 17 Μελίνα , παλαιό ελαιουργείο Ελευσίνας, Θεματικός άξονας Άνθρωποι -Κοινωνία

Εικ.40 Μυστήριο 62, Νύχτες Βραδύτητας ,εκκλησιά Αγίου Νικολάου αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας, Θεματικός άξονας Περιβάλλον

Εικ.41 Μυστήριο 85, Μοτίβα της πόλης,κτίριο της οδού Κανελοπούλου 17 Ελευσίνα, Θεματικός άξονας Εργασία

Εικ.42 Μυστήριο 177 , Visions of the underworld, x- Bowling art center
Ελευσίνα, Θεματικός άξονας Άνθρωποι -Κοινωνία

Εικ.43.Μυστήριο 177 , Visions of the underworld, x- Bowling art center Ελευσίνα,
Θεματικός άξονας Άνθρωποι -Κοινωνία

Εικ.44 Μυστήριο 29 Ελευσίνα – Ωμό Μουσείο, Παλαιό Δημαρχείο Ελευσίνας,
Θεματικός άξονας Άνθρωποι -Κοινωνία

3.3. Κεντρική ιδέα

“Χορο-γραφή”

Ο μύθος της αρπαγής της Περσεφόνης σε συνδυασμό με τη σημασία του χορού αποτέλεσαν την έμπνευση για την κεντρική ιδέα του σχεδιασμού. Τα στοιχεία του μύθου, τα οποία αποτυπώνονται στο σχεδιασμό είναι η επανάληψη, αφού στον μύθο υπάρχει η εναλλαγή της ίδιας χρονικής περιόδου των έξι μηνών , ενώ συνυπάρχει και το στοιχείο της κίνησης του χορού, το οποίο αποτυπώνεται μέσω τεθλασμένων γραμμών.

Λέξεις κλειδιά

Κίνηση

Συνέχεια

Επανάληψη

Εναλλαγή

“Εκτοτε τους έξι μήνες που η Περσεφόνη βρισκόταν στον Άδη, η Δήμητρα πενθούσε και μαζί της πενθούσε και η φύση. Τα δέντρα έχαναν το φύλλωμά τους, οι καλλιέργειες ασθενούσαν και βαρύς χειμώνας έπεφτε στη γη. Όμως, όταν η Περσεφόνη επέστρεφε στη μητέρα της, η χαρά της Δήμητρας πρασίνιζε τη γη και άνθιζε τα φυτά”

3.4.Κτιριολογικό πρόγραμμα

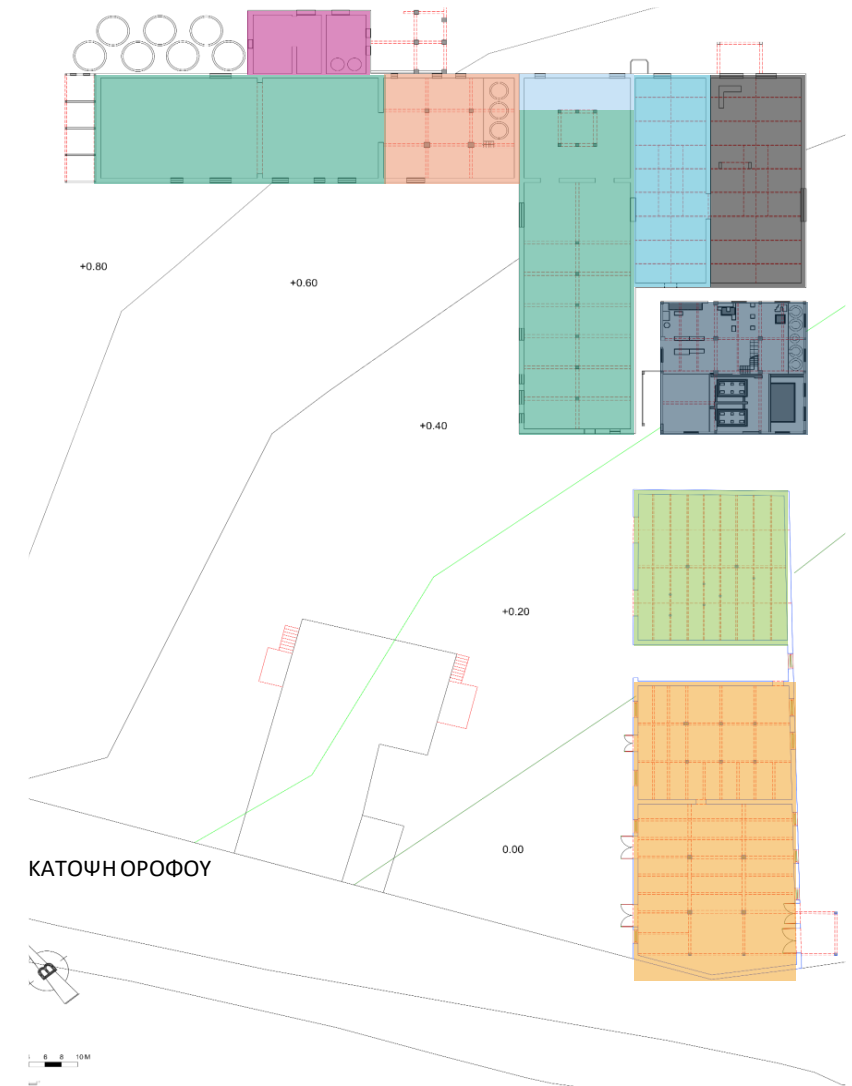
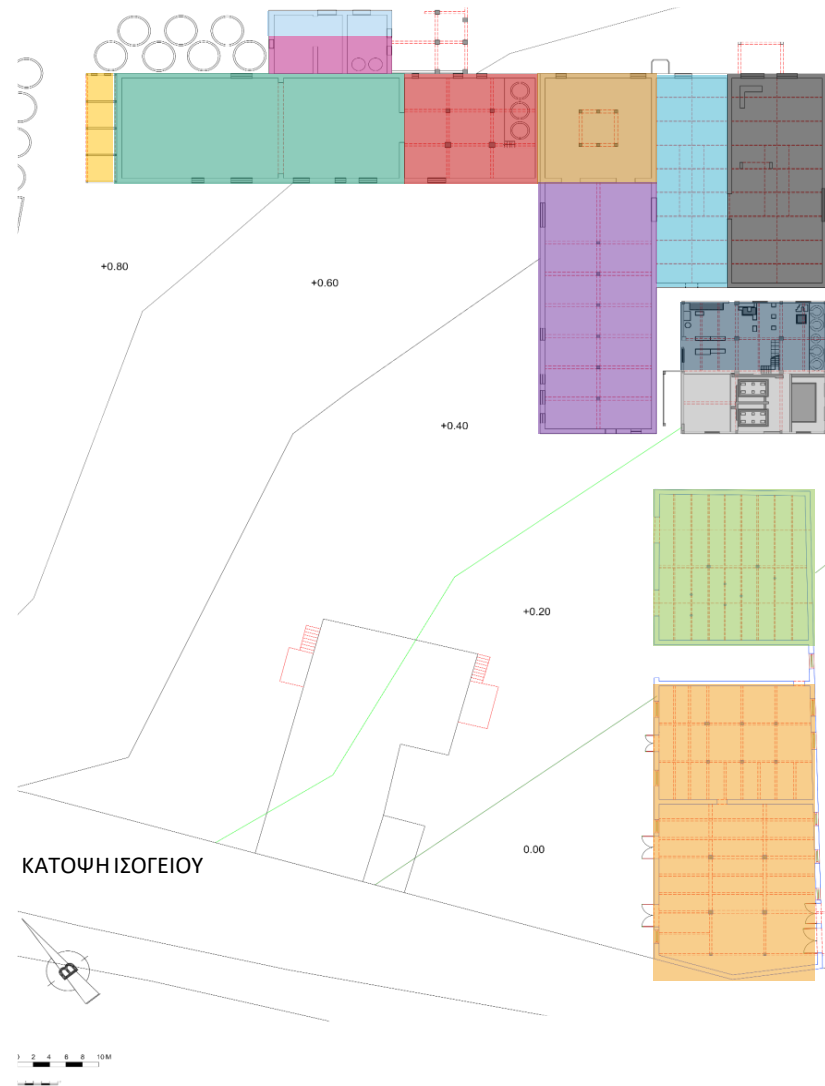
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Αίθουσα χορού		Εστιατόριο	
Υποδοχή		Δωμάτια	
Κλιμακοστάσιο		Βιβλιοθήκη	
Αίθουσα προβολών		Wc	
Σεμινάρια/διαλέξεις		Καμαρίνια	
Διοικητικά γραφεία		Αποδυτήρια	
Κουζίνα			

Αίθουσα χορού
 Σκηνή παραστάσεων
 Καμαρίνια
 Χώρος υποδοχής
 Κλιμακοστάσιο
 Βιβλιοθήκη
 Αποδυτήρια
 WC

Αίθουσα διαλέξεων και σεμιναρίων
 Αίθουσα προβολών
 Κουζίνα
 Διοικητικά γραφεία
 WC

Δωμάτια διαμονής
 Καθιστικό
 Χώρος υποδοχής
 Εστιατόριο

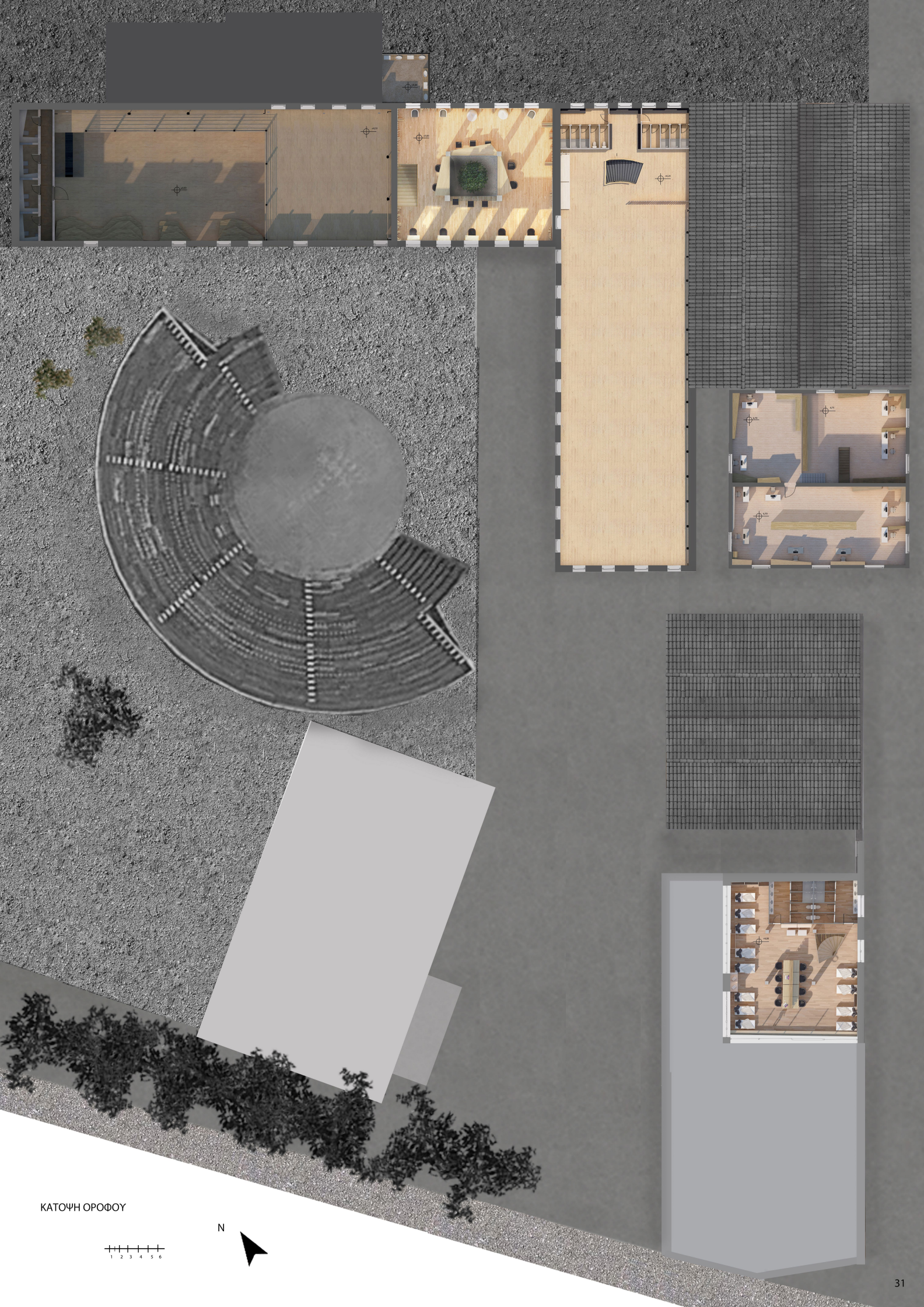

3.5. Τελική πρόταση

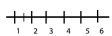

ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

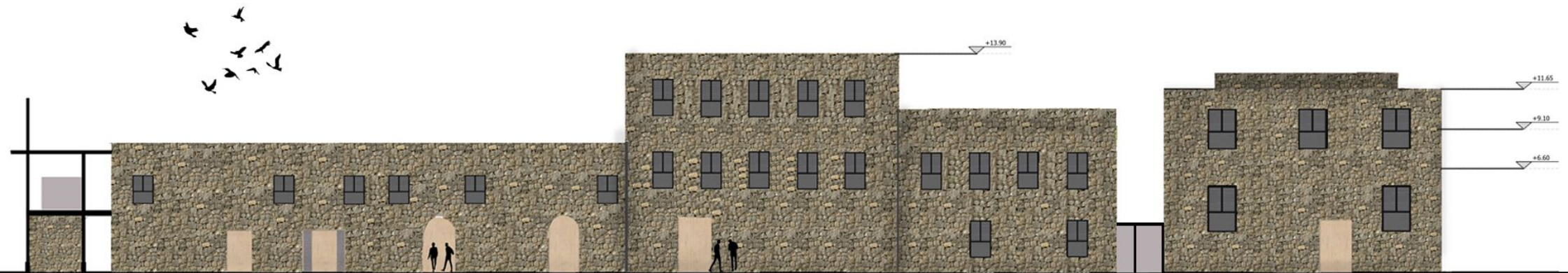

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ

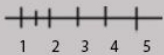

N

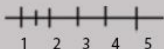

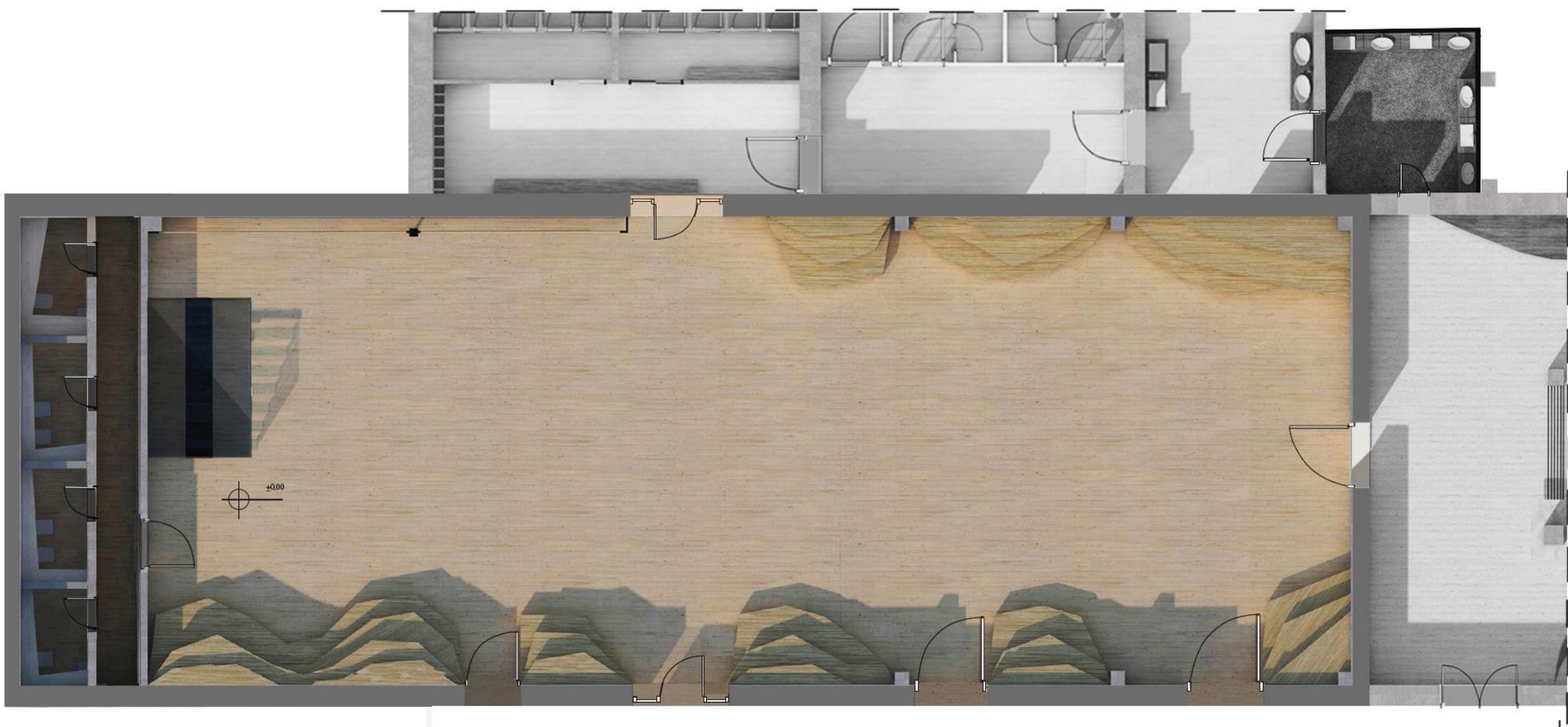

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

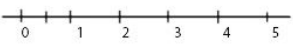

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

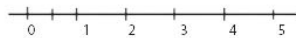

ΑΙΘΟΥΣΑ ΧΟΡΟΥ

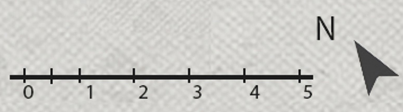

ΑΙΓΟΥΣΙΑ ΧΟΡΟΥ

ΤΟΜΗ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΧΟΡΟΥ

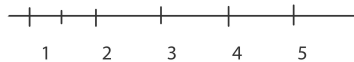

ΚΑΤΟΨΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

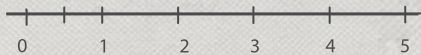
N

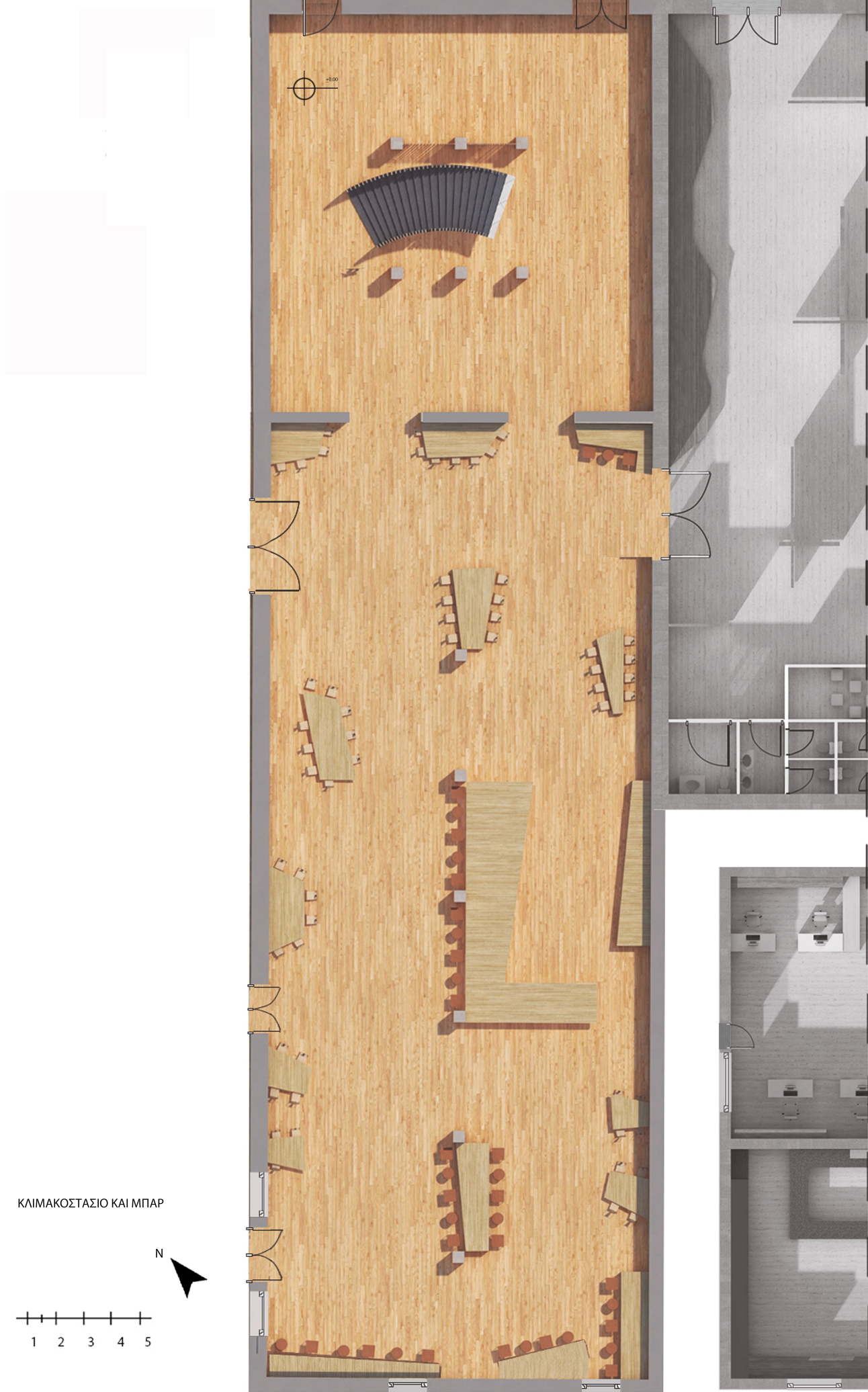

TOMH BIBLIOΘHKHΣ

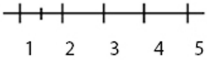
N

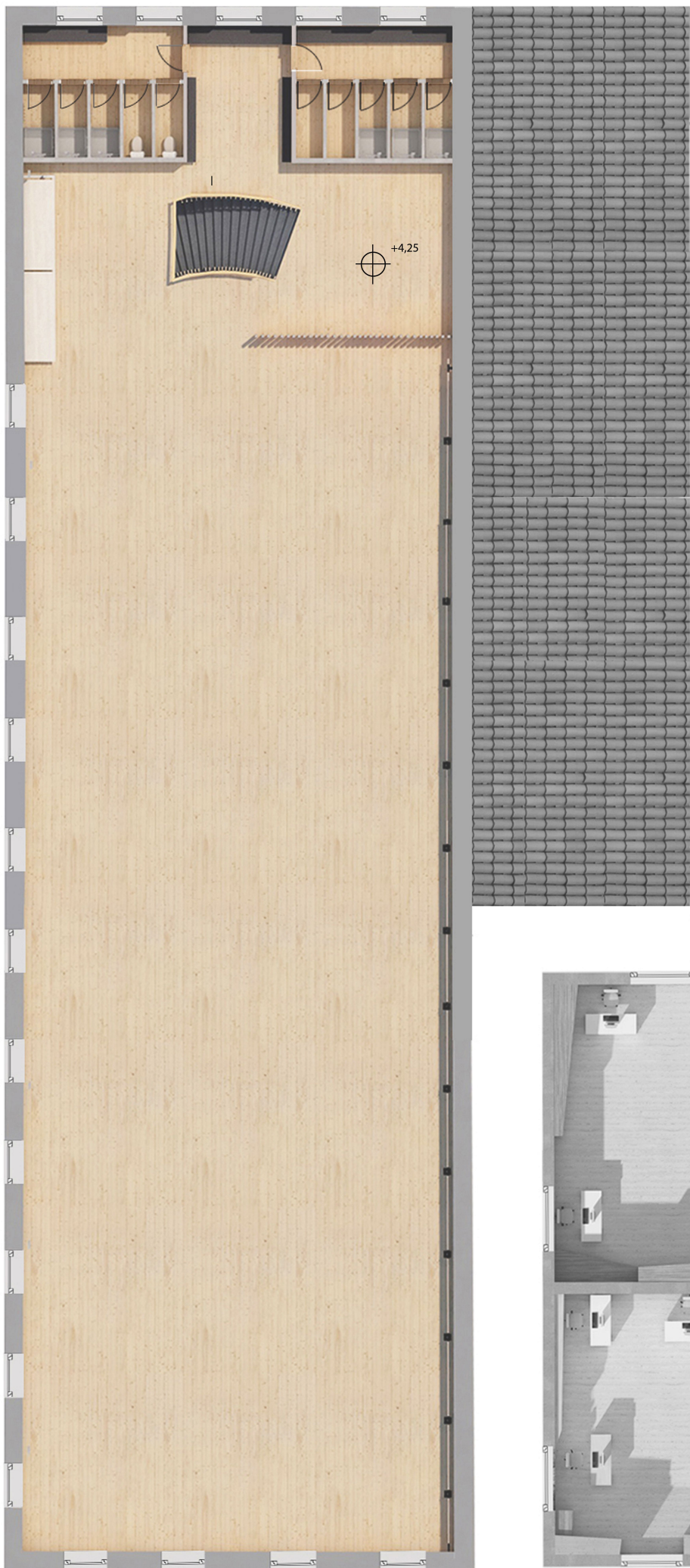

ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ ΚΑΙ ΜΠΑΡ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΧΟΡΟΥ

N

1 2 3 4 5

ΤΟΜΗ
ΑΙΘΟΥΣΑ ΧΟΡΟΥ ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ ΚΑΙ ΜΠΑΡ

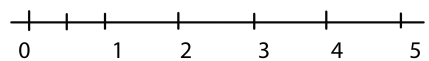

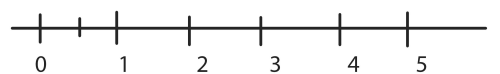
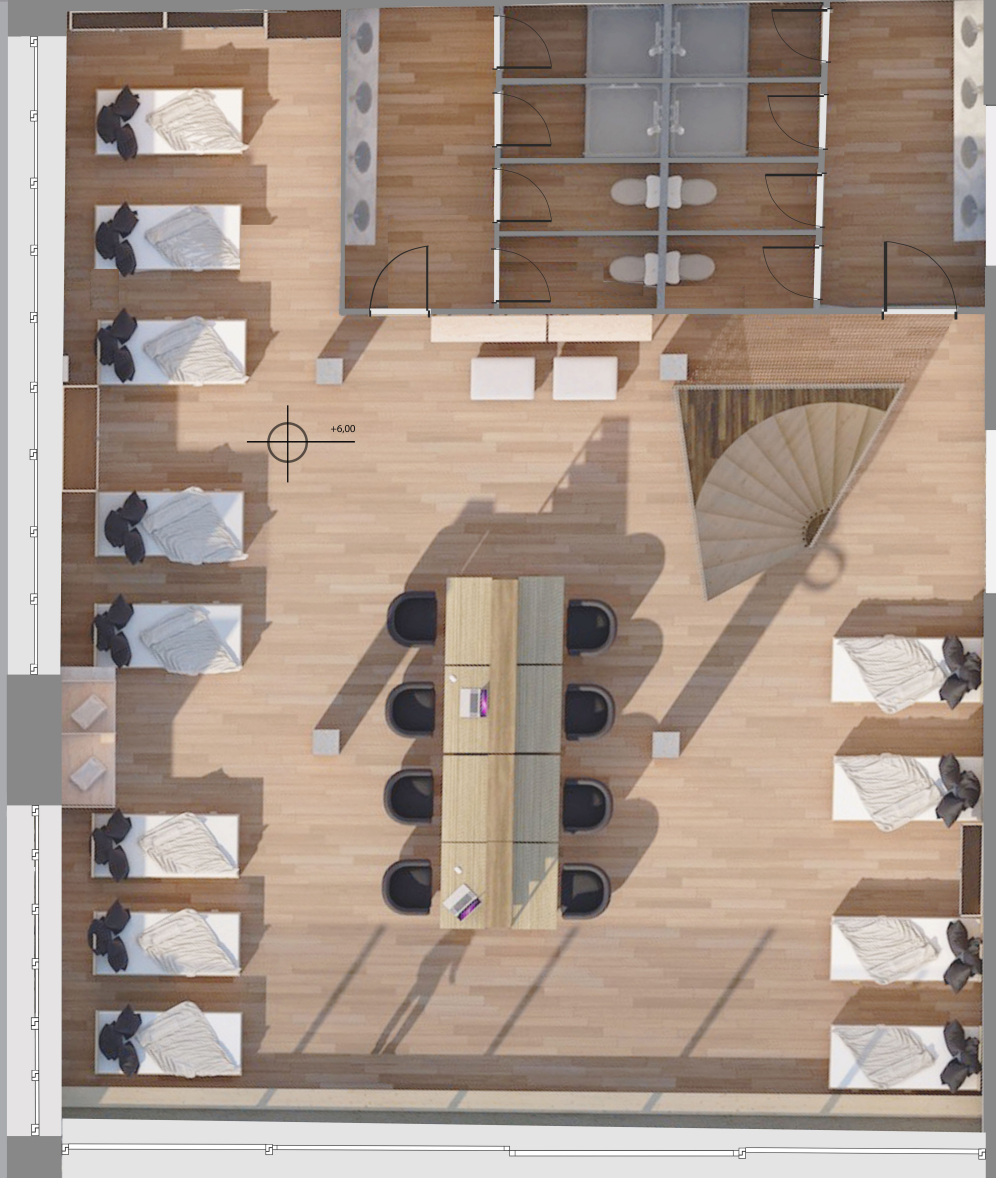
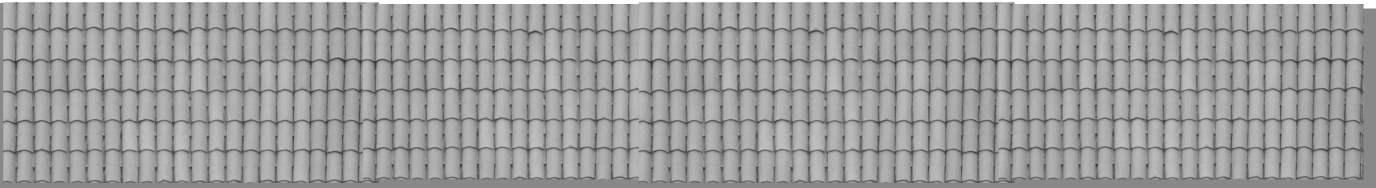

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

N

ΤΟΜΗ ΔΩΜΑΤΙΩΝ

Βιβλιογραφία

1. <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%BD%CE%B1>
2. <https://www.gtp.gr/TDirectoryDetails.asp?id=14653&lng=1>
3. <https://www.mixanitouxronou.gr/i-arpagi-tis-persefonis-apo-ton-ploutona-ke-o-thrinos-tis-theas-dimitras-o-mithos-pou-exigi-ton-iperocho-kiklo-tis-fisis/>
4. <https://www.efada.gr/>
5. <https://www.dytikeattiki.gr/odjgos/item/%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CF%8C-%CE%B5%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CF%82/>
6. <https://www.culturenow.gr/venue/palaio-elaiourgeio-eleusinas/>
7. Γαλάνης Χρήστος(2016), Η αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ελευσίνας, πτυχιακή εργασία, Υποψήφιος Διδάκτωρ στη γλωσσολογία, Ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα Πειραιά τεχνολογικού τομέα, τμήμα πολιτικών μηχανικών Τ.Ε. ,κατεύθυνση δομοστατικών μηχανικών , επίβλεψη Μαλικούτη Σταματίνα
8. ΜΠΕΚΑΚΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ(2012) , Γλώσσα και χορός στα Ελευσίνια μυστήρια, 33^ο συνέδριο για την έρευνα του χορού Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης , τμήμα ιταλικής γλώσσας και φιλολογίας, Φιλοσοφική σχολή
9. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗΣ ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΣ(2016),Ιστορική αναδρομή και οικονομική ανάπτυξη Δήμου Ελευσίνας, πτυχιακή εργασία, Ανώτατο τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα Πειραιά, Επίβλεψη: Κοσιιέρη Ευαγγελία
10. <https://2023eleusis.eu/>

Παραπομπές εικόνων

Εικόνα 1,2

Πηγή : http://oceanis.lib2.uniwa.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/3195/civ_38784.pdf?sequence=1&isAllowed=y (2)

Ημερομηνία πρόσβασης : 10/03/2022

Εικόνα 3

Πηγή: http://ieraodo.blogspot.com/2010/08/blog-post_29.html

Ημερομηνία πρόσβασης : 10/03/2022

Εικόνα 4

Πηγή : https://www.academia.edu/es/11650817/Transformations_of_the_Eleusinian_Landscape_Antiquities_and_the_Modern_City_with_Kalliopi_Papangeli_exhibition_catalogue_Athens_2011

Ημερομηνία πρόσβασης : 10/03/2022

Εικόνα 5,6,7,8,9,10

Πηγή: <https://www.efada.gr/>

Ημερομηνία πρόσβασης:

Εικόνα 11

Πηγή: <https://mymodernmet.com/bernini-the-rape-of-proserpina/>

Ημερομηνία πρόσβασης: 11/03/2022

Εικόνα 12

Πηγή: <https://www.museodelprado.es/en/the-collection/art-work/the-rape-of-proserpine/39af660c-ad0d-4da6-acbc-5e2a1741fb8d>

Ημερομηνία πρόσβασης: 20/03/2022

Εικόνα 13

Πηγή : <https://www.dytikeattiki.gr/odigos/item/%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CF%8C-%CE%B5%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CF%82/>

Ημερομηνία πρόσβασης: 20/03/2022

Εικόνα 14

Πηγή: <https://www.culturenow.gr/venue/palaio-elaiovrgeio-elevsinas/>

Ημερομηνία πρόσβασης: 20/03/2022

Εικόνα 15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35

Πηγή: Λουρετζάκη Χριστίνα

Ημερομηνία : 20/03/2022

Εικόνα 36,37,38,39,40,41,42,43,44

Πηγή : <https://2023eleusis.eu/>

Ημερομηνία πρόσβασης : 20/02/2022